

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Arkivnr: 200601647-10

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 15. februar 2007 truffet vedtak i

Sak nr : 125/06

Saken gjelder: Klage fra advokat A på vegne av B på tidligere konstituert tingrettsdommer C og konstituert sorenskriver D ved X tingrett

Utvalgsmedlemmer: Eva Nygaard Ottesen (leder)
Ola Dahl
Halvor Kjølstad
Trine Buttingsrud Mathiesen
Wenche Frogn Sellæg

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 2

Vedtak:

1. Klagen avvises for den del av klagen som gjelder forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen.
2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tidligere konstituert tingrettsdommer C og konstituert sorenskriver D.

Innledning:

Jon Høyland har fratrudd som inhabil i saken, og varamedlem Ola Dahl deltok i hans sted.

Ved brev av 26. november 2006 har advokat A inngitt klage på tidligere konstituert tingrettsdommer C ved X tingrett og konstituert sorenskriver D ved X tingrett.

Klagen gjelder sen saksbehandling.

Klagen er forelagt tidligere konstituert tingrettsdommer C og konstituert sorenskriver D, som ved brev av henholdsvis 5. og 7. januar 2007 har avgitt uttalelse.

Saksfremstilling:

Advokat A innga den 12. juni 2006 stevning og begjæring om midlertidig avgjørelse til X tingrett i sak om samværsrett etter barneloven. Saksforberedende dommer i saken var daværende konstituert tingrettsdommer C.

Den 22. september 2006 ble det gjennomført saksforberedende møte mellom partene. Partene oppnådde ikke enighet om samvær.

I det saksforberedende møtet begjærte advokat E på vegne av den ene parten oppnevning av sakkyndig. Konstituert tingrettsdommer C avslo begjæringen i brev av 29. september 2006. Samme dag avsluttet C sitt arbeidsforhold som konstituert tingrettsdommer ved X tingrett.

Konstituert sorenskriver D tok over ansvaret for saksforberedelsen.

Den 2. november 2006 ble hovedforhandling berammet til 5.-7. mars 2007.

Den 9. november 2006 mottok retten prosesskrift fra advokat A, hvor retten ble bedt om å ta stilling til begjæringen om midlertidig avgjørelse. Prosesskriftet ble forelagt motparten til uttalelse. Advokat A ringte konstituert sorenskriver D den 16. november 2006 og ba om at retten tok stilling til begjæringen.

Retten avsa kjennelse den 23. november 2006. Kjennelsen ble påkjært til Y lagmannsrett.

Klager – advokat A – har i hovedsak vist til følgende:

Barneloven § 59 slår fast at saker om foreldreansvar, daglig omsorg og/eller samværsrett skal *påskyndes så mye som mulig*. Bestemmelsen innebærer at saken skal prioriteres ved den enkelte domstol og at den gjennomsnittlige saksbehandlingstid ikke bør overstige tre - fire måneder.

Hovedforhandling i saken er berammet til 5. mars 2007. Det vil da ha gått nærmere ni måneder fra stevningen ble inngitt. Tingretten har enda ikke tatt stilling til begjæringen om midlertidig avgjørelse til tross for at det har gått vel seks måneder siden begjæringen ble inngitt.

Det er særlig graverende at retten ikke har tatt stilling til begjæringen om midlertidig avgjørelse. Til tross for at partene ikke kom til enighet om løsning i det saksforberedende

møtet, ville dommeren ikke ta stilling til begjæringen om midlertidig avgjørelse. Grunnen til at man ikke ville anvende rettsmidler mot beslutningen, var at dommeren i det saksforberedende møtet signaliserte at hovedforhandling ville bli avholdt i løpet av desember 2006.

Da det ble kjent at hovedforhandling var berammet til 5. mars 2007, fremsatte han ny begjæring om midlertidig avgjørelse den 9. november 2006. Som følge av manglende tilbakemelding fra retten, måtte anmodningen om midlertidig avgjørelse følges opp telefonisk. Ny forberedende dommer, sorenskriver D, opplyste at retten ville ta stilling til begjæringen innen 14 dager.

Klagen retter seg primært mot den saksforberedende dommer fra saksanlegg og til avholdelsen av rettsmøtet 22. september 2006. Det må anses å være i strid med loven – og sterkt kritikkverdig - av dommer C å nekte å ta stilling til begjæringen om midlertidig avgjørelse. En dommer kan ikke unnlate å avsi kjennelse. Det kan reises spørsmål om X tingrett ved sin håndtering av saken har krenket EMK artikkel 13 jf artikkel 6.

Det må også være grunn til å kritisere dommeren på mer generelt grunnlag for en alt for dårlig planlegging av saksforberedelsen og fremdrift i saken. Samlet sett har det ført til at det vil gå mer enn dobbelt så lang tid fra stevning ble inngitt og til hovedforhandling avholdes, enn hva loven synes å forutsette.

Innklagede – tidligere konstituert tingrettsdommer C – har i hovedsak vist til følgende:

Tilsynsutvalget kan ikke vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen. På side 2, i nest siste avsnitt, pretenderer advokat A at han kunne anvendt rettsmidler mot den handling klagen gjelder.

Stevning og begjæring om midlertidig avgjørelse innkam retten medio 2006. Det ble på vanlig måte holdt saksforberedende rettsmøte i saken 22. september 2006. Mellomliggende sommerferie gjorde at det gikk noe lenger tid enn normalt fra stevning og til saksforberedende rettsmøte.

Rettsmøtet den 22. september 2006 var et ordinært rettsmøte i medhold av barneloven § 61 nr 1, med det formål som der er beskrevet. Ingen av partene hadde varslet noen bevisførsel med tanke på behandling av en midlertidig avgjørelse. Etter at det var klart at meglingen ikke førte frem, gikk han videre med å drøfte den videre behandling av saken. Han opplyste til partene at han ikke fant saken tilstrekkelig opplyst til å kunne treffe midlertidig avgjørelse i saken på det daværende tidspunkt. Standpunktet vakte sterke reaksjoner fra advokat A og hans klient, og tingrettsdommeren tilkjennega etter dette at han ville forsøke å avholde hovedforhandling før jul 2006. Som følge av at motparten begjærte oppnevnt sakkyndig, kunne ikke hovedforhandling berammes i rettsmøtet.

Han avsto begjæringen om oppnevning av sakkyndig noen dager etter rettsmøtet, og hadde siste arbeidsdag ved X tingrett den 29. september 2006.

Han er ikke enig i at det var sterkt kritikkverdig av ham å ikke ta stilling til begjæringen om midlertidig avgjørelse etter rettsmøtet den 22. september 2006. Det er ikke riktig at han nektet å ta stilling til begjæringen. Han tilkjennega i rettsmøtet at han på dette tidspunktet ikke fant saken godt nok opplyst til å ta stilling til begjæringen. Bortsett fra noen timer i mai 2006, hadde faren ikke på flere år hatt samvær med den eldste sønnen. Det samme

gjaldt den yngste sønnen. Det fremstod ut fra hensynet til barnas beste, ikke like viktig eller nødvendig med en rask avgjørelse.

Det er retten som har ansvar for sakens opplysning i saker etter barneloven. Som følge av at han ikke fant saken tilstrekkelig opplyst, hadde han anledning og plikt til å behandle begjæringen etter at det var gjennomført ytterligere bevisførsel. Dette gjelder uansett hvilket utfall rettens avgjørelse ville få. I saken ble det, i samråd med partene, avgjort at man skulle prioritere en berømmelse av hovedforhandlingen. Etter dette ba advokat A ikke om særskilt rettsmøte til behandling av begjæringen. Han oppfattet det slik at advokat As og hans klient aksepterte at begjæringen om midlertidig avgjørelse ble behandlet under hovedforhandling i desember 2006.

Innklagede – konstituert sorenskriver D – har i hovedsak vist til følgende:

Det var konstituert tingrettsdommer C som hadde ansvaret for den angjeldende sak frem til han sluttet ved domstolen.

Stevning og begjæring om midlertidig avgjørelse ble mottatt 12. juni 2006, og saksforberedende rettsmøte ble holdt 22. september 2006. Advokat E begjærte i rettsmøtet oppnevning av sakkyndig. Konstituert tingrettsdommer C avslo begjæringen den 29. september 2006, og han hadde samme dag sin siste arbeidsdag i domstolen.

Hun tok deretter over som saksforberedende dommer. Saken ble berammet den 2. november 2006 og da til 5.-7. mars 2007.

Når det gjelder fremdriften i saken, skal det bemerkes at beramning av hovedforhandling burde ha vært avklart i løpet av de første ukene av oktober. Hun, som saksforberedende dommer, er ansvarlig for dette. Det vises likevel til at det var en del uheldige omstendigheter rundt beramningen. Saksbehandler som berammet de sivile sakene, sluttet ved embetet 11. oktober 2006. Det var vanskelig å finne et tidspunkt for hovedforhandling, da motparten hadde begjært avsatt fire dager til hovedforhandling. Dette skyldtes at retten avslo begjæringen om oppnevning av sakkyndig, og at dette utløste et forsterket behov for bevisførsel. For øvrig vises det til at hovedforhandling sannsynligvis ikke ville kunne vært holdt tidligere, selv om beramningen skjedde i begynnelsen av oktober.

Etter at hovedforhandling var berammet, tok advokat A på ny opp spørsmålet om midlertidig avgjørelse og viste til at hovedforhandling skulle vært gjennomført i desember 2006. Rettens kjennelse forelå den 23. november 2006, altså på et tidligere tidspunkt enn det tidspunkt hovedforhandling opprinnelig var bebudet holdt.

De to dommerne som har hatt ansvaret for saken, har sørget for forsvarlig fremdrift i saken. Hun kan ikke se at de har opptrådt kritikkverdig på noen måte.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan "vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig". Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for kjæremål, anke eller gjenopptagelse, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om kjæremåls- eller ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Advokat A har anført som del av klagegrunnlaget at tingrettsdommer C nektet å ta stilling til begjæringen om midlertidig avgjørelse, og at dette er i strid med god dommerskikk.

Tilsynsutvalget bemerker at dette er forhold som i tilfelle kunne vært påkjært til høyere domstol. Den delen av klagen som knytter seg til en eventuell beslutning om ikke å ta stilling til begjæringen om midlertidig avgjørelse, avvises derfor fra behandling i Tilsynsutvalget.

Advokat A har videre anført at hovedforhandling er berammet til 5. mars 2007, og at dette innebærer en saksbehandlingstid på ni måneder, i en sak som er forutsatt behandlet innen tre-fire måneder.

Tilsynsutvalget vil bemerke, slik advokat A har gjort i klagen, at saker etter barneloven skal prioriteres i domstolene. En saksbehandlingstid på ni måneder fra stevning og til hovedforhandling, er i utgangspunktet for lang saksbehandlingstid i slike saker. Saksbehandlingstiden gir imidlertid ikke et fullgodt svar på om tingretten har behandlet saken tilstrekkelig raskt. Saksbehandlingstiden må holdes opp mot de konkrete omstendigheter i den enkelte sak.

Etter Tilsynsutvalgets vurdering har tidligere tingrettsdommer C ikke behandlet saken på en slik måte at dette fremstår som i strid med god dommerskikk. Tilsynsutvalget legger til grunn at den relativt lange tiden som gikk fra stevning ble inngitt og til saksforberedende rettsmøte ble holdt, hadde sin forklaring i blant annet den mellomliggende sommerferie.

Tilsynsutvalget kan heller ikke se at tingrettsdommer C opptrådte kritikkverdig ved å signalisere at hovedforhandling kunne avholdes før jul 2006. At hovedforhandlingen senere ble berammet til 5.-7. mars 2007, skyldtes blant annet utvidet bevisføring som følge av at retten avslo begjæring om oppnevning av sakkyndig.

Tilsynsutvalget kan etter dette ikke se at tidligere konstituert tingrettsdommer C har handlet i strid med god dommerskikk og finner ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

Etter Tilsynsutvalgets vurdering har heller ikke konstituert sorenskriver D handlet i strid med god dommerskikk etter at hun tok over ansvaret for saken.

Utvalget har merket seg at det tok ca én måned fra D overtok saken før hovedforhandling ble berammet, og at retten, etter sorenskriver Ds egen vurdering, burde berammet saken på

et tidligere tidspunkt. Etter utvalgets oppfatning lå imidlertid ikke saken uvirksom i perioden fra oktober til november 2006. Retten forsøkte å beramme hovedforhandling i oktober, men siden det var begjært fire dager til hovedforhandlingen, var det vanskelig å finne tidspunkt.

Utvalget finner etter dette ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor konstituert sorenskriver D.

Tilsynsutvalget for dommere har etter dette fattet slikt enstemmig vedtak:

1. Klagen avvises for den del av klagen som gjelder forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen.
2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tidligere konstituert tingrettsdommer C og konstituert sorenskriver D.